

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820203284
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3820203284.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a členiek senátu JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej, v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, B., právne zastúpeného Mgr. Martinom Hurtišom, advokátom, so sídlom Matice slovenskej č. 17, Prievidza, IČO: 50 864 611, proti žalovaným: 1/ D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. F. XXX/XX, G., 2/ D. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX/XX, I., právne zastúpenému JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom, so sídlom Hviezdoslavova 4, Rožňava, IČO: 35 544 163, 3/ J. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, L., o náhradu škody z ublíženia na zdraví vo výške 74.507,74 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 3. novembra 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti o uloženie povinnosti žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne so žalovanými 1/ a 3/, ktorí boli na plnenie zaviazaní rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 3. novembra 2022, sumu 39.209,40 eur a 5 % úroky z omeškania ročne zo sumy 32.340,60 eur od 01.12.2020 do zaplatenie, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku potvrdzuje.

II. Vo zvyšnej časti výroku I. o zaplatenie 5 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.868,80 eur od 01.12.2020 do zaplatenia rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 2/ mení tak, že žalobu zamietá.

III. Vo výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 2/ potvrdzuje.

IV. Žalobca má proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody na zdraví sumu 39.209,40 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 39.209,40 eur od 01.12.2020 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.), žalobcovi priznal voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorých výpočtovým základom je hodnota nároku priznaná žalobcovi súdom (výrok III.) a štátu priznal voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.). Súd rozhodol podľa § 420 ods. 1, § 438 ods. 1 a 2, § 441, § 442 ods. 1 a 3, § 444 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1 až 5, § 9 ods. 1, 3 a 7, § 10 ods. 1, 4 a 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a § 1 opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S0591-OL-2018 zo dňa 16.05.2018.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou zmenenou podaním zo dňa 20.11.2020 domáhal zaplata sumy 74.507,74 eur spolu s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 01.12.2020 s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť aj ostatných žalovaných ako bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia za spôsobenú ťažkú ujmu na zdraví dňa 25.08.2018 skutkom, za spáchanie ktorého boli žalovaní právoplatne odsúdení rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019-241 zo dňa 07.10.2019. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 25.08.2018 po predchádzajúcom verbálnom útoku žalobcu na žalovaného 2/ a následnom verbálnom konflikte medzi žalobcom a žalovanými, žalovaní 1/ až 3/ fyzicky zaútočili na žalobcu a spôsobili mu ujmu na zdraví tak, ako bolo uvedené vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019 - 243 zo dňa 07.10.2019. Pri fyzických útokoch žalovaných proti žalobcovi bola žalobcovi spôsobená ťažká ujma na zdraví, žalobca upadol do bezvedomia, bol prevezený rýchlou zdravotníckou pomocou do nemocnice, v ktorej bol hospitalizovaný od 25.08.2018 do 07.09.2018. Zranenia žalobcu, ktoré utrpel v dôsledku spoločných opakovaných fyzických útokov žalovaných pri tomto incidente, boli natoľko závažné, že žalobcovi bol s účinnosťou od 06.02.2019 priznaný invalidný dôchodok vzhľadom na zistený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Súd prvej inštancie ustálil obodovanie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu zo znaleckých posudkov D. D., znalca z odboru chirurgia, D. H., znalca z odboru chirurgia, D. B., znalca z odboru psychiatria a D. D., znalca z odboru neurológia nasledovne: 1. bolestné položka č. 2 Tržne zmliaždená rana hlavy 10 bodov (z rozmedzia 5 - 10 bodov), položka č. 225 Rozdrvenie mozgového tkaniva 200 bodov (z rozmedzia 200 - 420 bodov), položka č. 113b Pomliaždenie ťažšieho stupňa pravého predlaktia 15 bodov a položka č. 160e pomliaždenie ťažšieho stupňa oboch predkolení 30 bodov (2 x 15 bodov), t. j. bolestné spolu 255 bodov a 2. sťaženie spoločenského uplatnenia položka č. 253 Vážne duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy 780 bodov (z rozmedzia 260 - 1560 bodov), položka č. 255 Vážne duševné poruchy pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom) 260 bodov (z rozmedzia 260 - 1300 bodov) a položka č. 384b Obrna dolnej časti laktového nervu so zachovaním funkcie ulnárneho flexora zápästia a časti hlbokého ohýbača zápästia (karpu) a časti hlbokého ohýbača prstov (poruchy citlivosti 4. a 5. prsta pri periférnej lézii) 400 bodov (do 450 bodov), t. j. sťaženie spoločenského uplatnenia spolu 1440 bodov. V otázke zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znalca z odboru neurológia D. D. a zvýšil náhradu za sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobcu o 25 % s ohľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti žalobcu uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktoré mal vo veku 26 rokov, s ohľadom následky úrazu u žalobcu, ktoré viedli až k jeho invalidizácii a takisto s prihliadnutím na spôsob života žalobcu pred úrazom, keď viedol neusporiadaný spôsob života. Preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za 1800 bodov (1440 bodov + 360 bodov (25 % z 1440 bodov)). Spolu tak súd prvej inštancie žalobcovi priznal náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví ohľadom bolestného za 255 bodov a ohľadom sťaženia spoločenského uplatnenia za 1800 bodov, čo predstavuje celkovú sumu 39.209,40 eur (19,08 eur x 2055 bodov).

3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že hoci žalobca samotný konflikt vyprovokoval, jeho verbálne útoky proti žalovaným, resp. jednému z nich, sú neporovnateľnej intenzity oproti opakovaným fyzickým útokom žalovaných proti žalobcovi, ktoré boli brutálne a spôsobili žalobcovi stav dočasného bezvedomia a mali za následok priznanie invalidného dôchodku žalobcovi. Vzhľadom na uvedené nebolo možné uvažovať o čiastočnom spoluzavinení žalobcu na spôsobenej škode žalovanými a podľa súdu prvej inštancie bolo bezpredmetné, navyše, keď v stave silného alkoholického opojenia a možno aj pod vplyvom drog v čase incidentu by bol žalobca asi len ťažko proti presile troch žalovaných spôsobil žalovaným akúkoľvek ujmu na zdraví. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že na spôsobenej škode žalobcovi žalovanými nemá žalobca žiadne, ani len čiastočné zavinenie. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že v danej veci nemožno postupovať podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko nie je možné jednoznačne určiť, ktorými údermi a ktorého žalovaného boli spôsobené jednotlivé poškodenia zdravia u žalobcu. Všetci žalovaní konali celý čas spoločne, pri fyzických útokoch proti žalobcovi si vzájomne pomáhali, pričom fyzické útoky len jedného z nich voči žalobcovi by celkom zrejme neboli takej veľkej intenzity a nemali by také následky na zdraví žalobcu, aké v skutočnosti u žalobcu vznikli. Žalovaní v čase incidentu využili situáciu, v akej sa žalobca nachádzal, a toho spolu brutálnymi opakovanými fyzickými atakmi spoločne dobyli tak, že bol v ohrození života. Preto napriek vyjadreniu žalovaného 1/ o tom, že najväčší podiel zodpovednosti na škode spôsobenej na zdraví u žalobcu

má on, súd prvej inštancie dospel k záveru, že za škodu na zdraví spôsobenú žalobcovi žalovanými zodpovedajú všetci žalovaní spoločne a nerozdielne, keďže bez pomoci všetkých žalovaných by k takému následku na zdraví žalobcu nedošlo. Preto súd prvej inštancie uložil všetkým trom žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 39.209,40 eur spoločne a nerozdielne. V súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. súd uložil žalovaným spoločne a nerozdielne k prisúdenej sume zaplatiť aj úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne od 01.12.2020 (po podaní žaloby na súd). O trovách žalobcu súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a o trovách štátu podľa článku 4 CSP.

4. Proti výrokom I., III., IV. rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný 2/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaný 2/ poukázal na to, že všetci žalovaní boli odsúdení pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu, avšak súd prvej inštancie v rozsudku vychádzal zo skutočnosti, že žalobcovi mali spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví. Súd prvej inštancie neodôvodnil, prečo považoval ujmu vzniknutú žalobcovi za ťažkú ujmu na zdraví. Namietal právnu perfektnosť súkromného znaleckého posudku vypracovaného D. H., pričom súd prvej inštancie nevysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia aký právny význam, resp. akú dôkaznú silu tomuto znaleckému posudku pripísal. Žalovaný 2/ namietal priznané úroky z omeškania s tým, že súd prvej inštancie riadne neodôvodnil od akého dňa ich priznáva. Poukázal na to, že žalovaní nemohli vedieť, v akom rozsahu majú žalobcovi plniť, a preto sa nemohli dostať do omeškania. Mal za to, že odôvodnenie rozsudku nespĺňa kritériá vyžadované právnymi predpismi Slovenskej republiky a uvedený rozsudok považoval za nepreskúmateľný. Nesprávne skutkové závery súdu prvej inštancie videl žalovaný 2/ v nemožnosti stotožnenia podielu viny na spôsobenej ujme žalobcovi, nakoľko z vykonaného dokazovania uvedený podiel viny podľa žalovaného 2/ bolo možné určiť, čo platí o to viac, že sa k tomu priznal žalovaný 1/. Mal za to, že nie je možné postaviť na rovnakú úroveň právnej zodpovednosti jeho konanie (úderý menšej intenzity päťou do tváre) a konanie žalovaného 1/ (13 intenzívnych dupnutí nohou do tváre poškodeného). Poukázal na to, že dôkaz prehratím záznamu na technickom zariadení nebol vykonaný v medziach zákona a rovnako nebol oboznámený znalecký posudok D. D. prezentovaný v trestnom konaní. Namietal skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že žalovaní nerozporovali tvrdenia žalobcu ohľadom jeho zdravotného stavu. Zdôraznil, že incident bol vyvolaný žalobcom, jeho vulgarizmami a vyhrážkami fyzickou likvidáciou. Súd prvej inštancie nedocenil fyzické schopnosti žalobcu a jeho znalosti bojového umenia, keď ustálil, že žalobca sa nedokázal ubrániť fyzickej presile a že žalovaní mali využiť jeho ovplyvnenie alkoholom či drogami. Podľa žalovaného 2/ súd prvej inštancie ani vo výroku o trovách konania nedocenil podiel viny žalobcu na vzniku, priebehu a následkoch konfliktu a mal podľa žalovaného 2/ aplikovať § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania. Súd prvej inštancie mal zohľadniť, že žalobca v priebehu konania rozšíril podanú žalobu a domáhal sa zaplata sumy 74.507,74 eur, pričom uspel len v sume 39.209,40 eur. Žalobca uspel v konaní len do takej miery, v akej sa plnenia dožadoval pôvodne podanou žalobou a neuspel v rozsahu, v akom svoju žalobu rozšíril. Zároveň namietal zvýšenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu s tým, že považoval za najpresvedčivejší názor D. B., ktorý sa vyjadril, že otázka priznania invalidity nie je dôvodom na zvýšenie bodového ohodnotenia. Podľa žalovaného 2/ súd prvej inštancie nemal dôvod nevychádzať práve z jeho odborného názoru s tým, že podmienky predpokladané § 10 ods. 4 zákona č. 237/2004 Z. z. mali súvisieť výlučne s psychikou žalobcu. Žalobca utrpel zranenia, ktorých následky a dopad sa v dôsledku jeho invalidizácie nijak nezintenzívnili a neobmedzili ho, nezbavili ho možnosti uplatniť sa v živote a spoločnosti. Súd prvej inštancie zároveň jednoznačne neuviedol, či o zvýšení rozhodol vo vlastnej kompetencii alebo akceptoval názor súdneho znalca D. D.. Poukázal na to, že zvýšenie bodového ohodnotenia je možnosťou a žalobca nikdy riadne nepracoval, úspešne nedokončil ani svoje stredoškolské štúdium a vzhľadom na jeho tvrdenia o opakovanom pracovaní v zahraničí sa javí jeho správanie ako fluktuácia.

5. Žalovaní 1/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 3. novembra 2022 v zákonom stanovenej lehote odvolanie nepodali.

6. K podanému odvolaniu žalovaného 2/ sa písomne vyjadril žalobca a uviedol, že pre samotné rozhodnutie je podstatné, aké poškodenie zdravia žalobcu žalovaní vykonali a to, že ostal v bezvedomí, utrpel otras mozgu II. a III. stupňa, komočne – kontúzny syndróm mozgu s pravostrannou hemiparézou, tržnú ranu vlasatej časti hlavy T-O vpravo, tržnú ranu líca a temporomandibulárnej oblasti

- obzvlášť sánky, početné podkožné hematómy na tvári a hlave, menšie hematómy na horných a dolných končatinách, viacpočetné odreniny kože tváre, tela, horných a dolných končatín a poruchu citlivosti 4. - 5. prsta pravej ruky pri periférnej lézii n.ulnaris, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a následnú hospitalizáciu a liečbu. V tomto prípade išlo o brutálny a zákerný útok žalovaných na žalobcu, ktorý mohol skončiť jeho smrťou. Považoval za absurdné a neprípustné porovnávať jeho verbálny prejav s fyzickými prejavmi žalovaných tak závažnej povahy. Poukázal na výpoveď žalovaného 3/, z ktorej vyplýva, že dôvodom napadnutia žalobcu bola pomsta žalovaného 3/. Podľa žalobcu nie je možné rozdeľovať konanie žalovaných, títo konali všetci spoločne a nie je možné s určitosťou presne zistiť, ktorý úder mal aký vplyv na dané poškodenie jeho zdravia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za podrobne odôvodnené s tým, že sa vyjadril k všetkým podstatným okolnostiam sporu a sú z neho zrejmé dôvody rozhodnutia. V otázke zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že priznanie invalidného dôchodku indikuje, že daná osoba má sťažený život a zároveň menšie uplatnenie ako osoba, ktorá nemá priznaný invalidný dôchodok a zároveň poukázal na odôvodnenie rozsudku, podľa ktorého je potrebné prihliadnuť na vek poškodeného. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Prievidza potvrdil ako vecne správny a zaviazal žalovaných na náhradu trov odvolacieho konania.

7. K podanému odvolaniu žalovaného 2/ sa písomne vyjadril žalovaný 1/. Uviedol, že sa stotožňuje s tvrdeniami uvedenými žalovaným 2/ a poukázal na to, že D. H. je zapísaný v zozname znalcov pre odbor zdravotníctvo a farmácia odvetvie chirurgia a nie v odvetví psychiatria, preto nebol oprávnený vyjadrovať sa v oblasti psychiatrie. D. H. pracuje v rovnakom zdravotníckom zariadení ako matka poškodeného, čo môže predstavovať konflikt záujmov. Z uvedených dôvodov znalecký posudok D. H. považoval za nezákonný. Dodal, že žalobca opätovne vedie neusporiadáný život, navštevuje nočné podniky, užíva drogy a neobmedzuje sa v boxerských aktivitách. Považoval za diskutabilné zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu a súdom stanovenú škodu považoval za neprimerane vysokú.

8. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu žalovaný 2/ (v podanej replike) uviedol, že zranenie žalobcu nie je možné považovať za ťažkú ujmu na zdraví. Tvrdenie žalobcu, že žalovaný 3/ mal podľa jeho názoru konať z pomsty a nie reagujúc na správanie žalobcu, ktoré bezprostredne predchádzalo fyzickému útoku na jeho osobu, utvrdzuje žalovaného 2/ v názore, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie nemal uložiť solidárnu zodpovednosť všetkým žalovaným, ale mal skúmať individuálnu zodpovednosť za vznik zranení žalobcu. S poukazom na existenciu kamerového záznamu mal za to, že je možné rozlíšiť a diferencovať konanie žalovaných, a preto požiadavke spravodlivosti a primeranosti zodpovedá skôr individuálna zodpovednosť za spôsobenú škodu. Žalobca podľa neho v konaní nepreukázal, že by mu všetci žalovaní spôsobili všetky zranenia. Zranenia žalobcu podľa žalovaného 2/ nie sú takého charakteru, že by bolo možné ustáliť, že by sa na ich vzniku spolupodieľali všetci traja žalovaní, najmä keď je preukázané, že jeden zo žalovaných žalobcovi opakovane viackrát dupol do tváre. Súd prvej inštancie mal podľa žalovaného 2/ v odôvodnení rozsudku reagovať na všetky námietky, ktoré majú podstatný význam. Pre prípad, že by odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil navrhol, aby žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože podaniu žalobcu podľa neho nie je možné pripísať taký význam, že by bolo spôsobilé ovplyvniť názor na dôvodnosť podaného odvolania.

9. K vyjadreniu žalovaného 1/ žalovaný 2/ uviedol, že sa s ním stotožňuje, žalovaní 1/ jeho odvolacie námietky nerozporuje a naďalej zastáva názor, že žalovaní by nemali znášať škodu spoločne a nerozdielne, ale každý podľa miery svojho zavinenia. Stotožnil sa s námietkami žalovaného 1/ k znalcovi D. H. a s jeho vyjadreniami ohľadom života, aký vedie žalobca po incidente. Žalobca naďalej vedie neusporiadáný život rovnako ako pred škodovou udalosťou, zlepšila sa však jeho finančná situácia, ktorou svoj záhaľčivý život môže financovať. Napriek tomu, že sa v konaní ustálilo sťaženie jeho spoločenského uplatnenia, nebolo na mieste dospieť k záveru o potrebe jeho zvýšenia v bodovom ohodnotení. Boxerské aktivity žalobcu vážnym spôsobom spochybňujú výpoveď žalobcu ohľadom jeho psychického stavu.

10. K vyjadreniu žalovaného 2/ žalobca vo svojom vyjadrení (v podanej duplike) uviedol, že sa vyjadroval k podstatným sťažnostným námietkam žalovaného 2/, svoje vyjadrenie považoval za plne odôvodnené nielen tvrdeniami, ktoré uvádzal súd prvej inštancie, ale predovšetkým svojimi vlastnými tvrdeniami, ktoré si súd prvej inštancie osvojil a zhmotnil ich v napadnutom rozsudku.

11. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. v časti o uloženie povinnosti žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne so žalovanými 1/ a 3/, ktorí boli na plnenie zaviazaní rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 3. novembra 2022, sumu 39.209,40 eur a 5 % úroky z omeškania ročne zo sumy 32.340,60 eur od 01.12.2020 do zaplatenie, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku IV. vo vzťahu k žalovanému 2/ potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a vo zvyšnej časti výroku I. o zaplatenie 5 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.868,80 eur od 01.12.2020 do zaplatenia vo vzťahu k žalovanému 2/ zmeniť podľa § 388 CSP tak, že žalobu zamietá.

12. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Ústavnoprávna doktrína považuje právo na spravodlivý proces za tzv. výsledkové právo. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na prípadné ďalšie pochybenia, otázka zvrátenia alebo nápravy nesprávneho postupu v ďalšom priebehu konania, následky pochybenia na kvalitu konania ako celku atď.).

13. Odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d) CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

14. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne prihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplývajú z prednesov strán sporu. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

15. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019-243 zo dňa 07.10.2019 nadobudol právoplatnosť dňa 10.10.2019 a v zmysle § 193 CSP je civilný súd viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal. Záver súdu prvej inštancie o tom, že žalovaní spôsobili žalobcovi ťažkú ujmu na zdraví z terminologického hľadiska vychádzajúceho z trestného práva síce správny nebol, avšak uvedený záver súdu prvej inštancie na vecnú správnosť rozhodnutia nemal žiaden vplyv. Trestný zákon v ustanoveniach § 123 ods. 3 písm. i) a ods. 4 definuje pojem ťažká ujma na zdraví, ktorou je okrem iných aj vážna porucha zdravia trvajúca dlhší čas, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného. Z rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019-243 zo dňa 07.10.2019, právoplatného dňa 10.10.2019 vyplýva, že po incidente dňa 25.08.2018 mal v dôsledku zranení žalobca sťažený obvyklý spôsob života v trvaní 40 dní. Žalobca preto v zmysle terminológie trestného práva utrpel ujmu na zdraví, pričom z uvedeného trestného rozsudku vyplýva, že žalovaní 1/, 2/, 3/ sa spoločným konaním dopustili konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu (zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona), ktorého sa dopustili v úmysle inému (žalobcovi) spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo a spoločným konaním sa dopustili fyzicky, na mieste verejnosti prístupnom, výtržnosti tým, že napadli iného (žalobcu). Z uvedeného trestného rozsudku je zrejmé, že úmyslom žalovaných bolo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví žalobcovi, preto bol skutok právne kvalifikovaný podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, a vzhľadom na rozsah spôsobenej ujmy na zdraví žalobcu bol vyhodnotený ako

spáchaný v štádiu pokusu, nakoľko konaním žalovaných nebola žalobcovi spôsobená ťažká ujma na zdraví, ale bol žalobca poškodený na zdraví (výpočet zranení žalobcu je uvedený v skutkovej vete uvedeného trestného rozsudku). Občiansky zákonník v prípade posudzovania nároku na náhradu škody na zdraví podľa § 444 a nasl. neprisudzuje deleniu ujmy na zdraví na ťažkú a tú, ktorá nie je ťažká podľa Trestného zákona žiaden význam, t. j. uvedeným spôsobom ujmu na zdraví nerozdeľuje. Preto záver súdu prvej inštancie uvedený v bode 63 odôvodnenia rozsudku o spôsobení ťažkej ujmy na zdraví napriek svojej nesprávnosti nemá žiaden vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu.

17. Spoločná zodpovednosť podľa § 438 Občianskeho zákonníka môže byť spoločná a nerozdielna (solidárna) alebo delená - čiastočná. Solidárna zodpovednosť viacerých škodcov za spôsobenú škodu podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pravidlom. Delená zodpovednosť viacerých škodcov za spôsobenú škodu podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka je výnimkou z tohto všeobecného pravidla a možno ju vysloviť iba v odôvodnených prípadoch. Pre spoluzavinenie je typické, že každý škodca má psychický vzťah nielen k vlastnému konaniu, ale aj ku konaniu ostatných osôb, ktoré sa zúčastnili na vzniku škody. Tak je tomu najmä v prípade vopred vzájomne dohodnutej súčinnosti smerujúcej k dohodnutému či predpokladanému výsledku (škode), kedy pri rozdelení úloh medzi jednotlivých škodcov je charakteristické, že niektorí z nich svojím konaním škodlivý následok priamo nevyvolajú. Ak výsledkom spoločného, vopred dohodnutého protiprávneho konania viacerých škodcov, je škoda, ktorá bezprostredne vznikla pôsobením len niektorých z nich, je treba vyvodiť, že škoda vznikla v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním tých, ktorí svojím počinaním bezprostredne škodový následok nevyvolali, ak napriek tomu prispeli podstatným spôsobom k vzniku škody; spoločná zodpovednosť nie je pritom vylúčená tým, že nemožno jednoznačne určiť podiel jednotlivých škodcov na dosiahnutí celkového výsledku (na vzniku škody) (rozsudok Nejvyššího soudu České republiky z 31.08.2005 sp. zn. 25Cdo/11/2004). Podstatné je, či útočníci, ktorí konali spoločne, boli aspoň rámcovo vedení spoločným úmyslom zaútočiť na poškodeného (rozsudok Nejvyššího soudu České republiky z 22.08.2002 sp. zn. 25Cdo/2126/2000).

18. Odvolaciu námietku žalovaného 2/, že súd prvej inštancie mal a mohol stotožniť podiel viny jednotlivých žalovaných na spôsobenej ujme žalobcovi, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. S poukazom na uvedenú judikatúru je zrejme, že v prípade spoluzavinenia ujmy na zdraví sa predpokladá podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka solidárna zodpovednosť škodcov a iba v odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody. Vyjadrenie žalovaného 1/ o hlavnom podiele viny na spôsobených zraneniach žalobcu v dôsledku mnohonásobného dupnutia na tvár žalobcu ani vyjadrenie žalovaného 3/ o jeho pomste s poukazom na spoločné konanie žalovaných vedené spoločným úmyslom, nemohli založiť predpoklad pre delenú zodpovednosť, nakoľko vzájomná spolupráca všetkých troch žalovaných pri uvedenom incidente spôsobila následok – ujmu na zdraví žalobcu. V tomto prípade bolo irelevantné, ktorý zo žalovaných koľkokrát žalobcu udrel alebo kopol, nakoľko bez prispenia spoluúčasťou ostatných žalovaných by žalovaní každý sám osve zrejme vzniknutú škodu nespôsobili. Žalovaní spájali spoločný úmysel, a to spôsobiť žalobcovi ťažkú ujmu na zdraví, preto tvrdenie žalovaného 2/ o tom, že jeho údery päšťou do tváre žalobcu mali menšiu intenzitu, sú bezpredmetné. Z trestného rozsudku č. k. 1T/84/2019-243 zo dňa 07.10.2019 vyplýva skutkový dej incidentu a v jeho priebehu sa žalovaný 2/ žalobcu pokúsil sotiť, neskôr spolu so žalovanými 1/ a 3/ žalobcu spoločne odtlačili do zadnej časti terasy, kde ho spoločne udierali nezisteným spôsobom, po zhodení žalobcu na zem ho žalovaný 2/ dvakrát udrel päšťou pravej ruky do tváre a pravou nohou kopol žalobcu do hlavy, na čo sa žalobca pokúsil vstať, v čom mu žalovaný 2/ zabránil, kľakol si na žalobcu a jedenkrát ho udrel kolenom pravej nohy do hlavy, pričom v tom čase žalobcu držal na zemi žalovaný 3/, následne žalovaný 2/ štyrikrát udrel žalobcu päšťou pravej ruky do hlavy a tváre a opakovane ho udrel kolenom pravej nohy do ľavej časti hlavy, na čo sa žalobca opätovne pokúsil vstať zo zeme, v čom mu žalovaný 2/ a 3/ zabránili a držali žalobcu na zemi, načo následne žalobcu jedenkrát kopol ľavou nohou do tváre žalovaný 1/, po čom žalobcu kopol jedenkrát pravou nohou do pravej časti hlavy žalovaný 2/, po tom, ako sa žalobcovi podarilo vstať a prejsť ku dverám herne zvalil žalovaný 2/ žalobcu na zem a so žalovaným 3/ žalobcu držali na zemi a žalovaný 1/ pristúpil k takto ležiacemu žalobcovi a trinásťkrát dupol ľavou nohou do tváre žalobcovi. Z opisu skutkového deja z napadnutia je nepochybné, že proti žalobcovi postupovali žalovaní spoločne, koordinovane, vzájomne si v priebehu útoku pomáhali, spoločne ho udierali, kopali, spoločne mu bránili v úniku a bránení sa. Pokiaľ by v závere skutkového deja žalovaný 2/ nezvalil žalobcu na zem a so žalovaným 3/ žalobcu nedržali na zemi, neumožnili by tak žalovanému 1/ pristúpiť k takto ležiacemu žalobcovi a trinásťkrát mu dupnúť ľavou nohou do tváre. Hoci sa žalovanému 2/ môže javiť jeho konanie voči žalobcovi ako

konanie, ktoré by malo žalobcovi spôsobiť menej závažné následky v porovnaní s konaním žalovaného 1/, je v tomto smere potrebné brať na zreteľ, tak ako uviedol súd prvej inštancie, že všetci traja žalovaní konali po celý čas incidentu spoločne, pri fyzických útokoch proti žalobcovi si vzájomne pomáhali, t. j. bez pomoci všetkých troch žalovaných by k takému následku na zdraví žalobcu nedošlo, nakoľko fyzické útoky len jedného z nich voči žalobcovi by celkom zrejme neboli takej veľkej intenzity a nemali by také následky na zdraví žalobcu, aké v skutočnosti u žalobcu vznikli. Súd prvej inštancie preto správne posúdil solidárnu zodpovednosť žalovaných podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

19. Predpokladom pomerného znášania škody poškodeným je jeho zavinená spoluúčasť na vzniku škody a existencia príčinnej súvislosti medzi týmto zavineným konaním a vznikom škody. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí zaoberal spoluzavinením žalobcu, pričom poukázal na okolnosti incidentu, z ktorých vyvodil, že žalobca sa nepodieľal na vzniknutej škode ani pomerne. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že zo strany žalobcu došlo pred fyzickým napadnutím k verbálnym útokom z jeho strany voči žalovaným a všetci žalovaní zhodne uviedli, že žalobca bol pod vplyvom alkoholu a vyslovili podozrenie o užití návykových látok. Reakciu žalovaných na správanie žalobcu posúdil odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie ako neprimeranú, nakoľko traja žalovaní spoločným konaním fyzicky zaútočili na žalobcu, ktorý sa na začiatku incidentu snažil fyzickým útokom žalovaného 2/ a 1/ vyhnúť. V priebehu incidentu sa žalobca po úderoch od žalovaných opakovane postavil a priblížil sa k dverám herne, pričom mu žalovaní spoločným konaním bránili v možnosti vzdialiť sa od nich, pokračovali v spoločných útokoch proti nemu, bránili mu v jeho pokusoch vstať a spoločne ho držali na zemi, udierali ho a kopali doňho. Údery a kopy žalovaných smerovali na hlavu žalobcu (dôležitý orgán) a ruky žalobcu a s týmito údermi a kopmi prestali až po tom, ako zostal žalobca v bezvedomí. Súd prvej inštancie preto správne v bode 75 odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že hoci žalobca spor so žalovanými vyprovokoval verbálnymi útokmi, tieto sú neporovnateľnej intenzity oproti fyzickým útokom žalovaných, ktoré boli brutálne, spôsobili žalobcovi stav bezvedomia a mali za následok aj priznanie invalidného dôchodku žalobcovi. Napriek tvrdeniam žalovaného 2/ o fyzickej zdatnosti žalobcu a o jeho znalosti bojových umení súd prvej inštancie správne uzavrel, že presile žalovaných sa žalobca v stave silného alkoholického opojenia nemal žiadnu možnosť akokoľvek brániť a ako vyplýva zo skutkovej vety trestného rozsudku, sa ani inak ako pokusmi o únik nebránil a žalovaným pri svojej obrane nespôsobil žiadne zranenia. Vzhľadom na uvedené bolo zo strany súdu prvej inštancie správne posúdenie o tom, že žalobca nemá žiadne, ani len čiastočné zavinenie na vzniknutej škode.

20. Žalovaný 2/ v podanom odvolaní ďalej namietal právnu perfektnosť súkromného znaleckého posudku D. H.. V bode 67 odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že vychádzal pri stanovení bodovej hodnoty bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobcu okrem iných aj zo znaleckého posudku D. H.. K bodovému ohodnoteniu bolestného za položku č. 2 Tržne zmliaždená rana hlavy 10 bodov, položku č. 113b Pomliaždenie ťažšieho stupňa pravého predlaktia 15 bodov, položku č. 160e pomliaždenie ťažšieho stupňa oboch predkolení 30 bodov sa súhlasne vyjadrili aj znalci D. B. a D. D., pričom uvedené bodové ohodnotenie bolestného žalovaný 2/ v priebehu konania pred súdom prvého stupňa ani v odvolacom konaní nespochyboval. Znalec D. H. bol v konaní pred súdom prvej inštancie vypočutý dňa 13.09.2021 a po zákonom poučení zotrval na bodovom hodnotení bolestného za predmetné položky, preto odvolacia námietka žalovaného 2/, týkajúca sa právnej perfektnosti znaleckého posudku D. H., bola odvolacím súdom vyhodnotená ako nedôvodná. V otázke zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu, sa súd prvej inštancie stotožnil so záverom znalca D. D., preto v tejto otázke nezohľadňoval navrhované zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu podľa znaleckého posudku D. H., z čoho vyplýva, že v tejto otázke súd prvej inštancie znaleckému posudku D. H. neprípísal žiaden význam.

21. Vykonanie dôkazu prehratím videozáznamu z daného incidentu z trestného spisu navrhoval žalobca v podanej žalobe a na pojednávaní dňa 26.11.2020 vzal tento návrh späť. Vykonanie dôkazu prehratím tohto záznamu nenavrhol žiaden zo žalovaných a súd prvej inštancie tento dôkaz na pojednávaní nevykonával. Vykonanie dôkazu oboznámením znaleckého posudku D. D. z trestného spisu navrhoval v podanom odpore proti platobnému rozkazu žalovaný 2/, ktorý na pojednávaní dňa 26.11.2020 s poukazom na nariadené znalecké dokazovanie uviedol, že už nežiada vypočuť znalca D. D. a dôkaz oboznámením znaleckého posudku na pojednávaní vykonaný nebol. Skutočnosť, ktoré súd môže považovať za preukázané, musia vyplývať z vykonaného dokazovania (s výnimkou skutočností, ktoré sa nedokazujú podľa 186 ods. 2 CSP). Zo strany súdu prvej pri vypracovaní rozhodnutia

došlo preto k pochybeniu, keď medzi dôkazy, z ktorých vychádzal pri svojom skutkovom zistení, zahrnul aj tieto dva dôkazy. Napriek tomuto pochybeniu zo strany súdu však odvolací súd konštatuje, že toto pochybenie nepredstavuje vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd poukazuje na to, že postupný priebeh celého incidentu zo dňa 25.08.2018 je dostatočne podrobne opísaný v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019-243 zo dňa 07.10.2019, je v nej opísaný celý dej napadnutia od jeho začatia slovným konfliktom postupne po jednotlivých konaniach toho ktorého žalovaného ako aj ich spoločných konaní, správanie žalobcu až do času upadnutia do bezvedomia. Napriek tomu, že súd prvej inštancie v bodoch 62, 74, 78 odôvodnenia rozhodnutia uviedol okrem iných aj ako dôkaz, z ktorého vychádzal, dôkaz video záznam, zistenia, ktoré v uvedených ustanoveniach odôvodnenia uviedol, vyplývajú zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 1T/84/2019-243 zo dňa 07.10.2019 a tieto zistenia žalovaný 2/ tak v konaní pred súdom prvej inštancie ako ani v podanom odvolaní nenamietal. S poukazom na závažnosť trestného rozsudku (§ 193 CSP) a na uvedený podrobný popis skutkového deja v trestnom rozsudku, ktorý bol ako listinný dôkaz v konaní riadne vykonaný, odvolací súd nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie vo veci vykonať dôkaz prehratím videozáznamu z incidentu zo dňa 25.08.2018. Záver D. D. vyslovený v trestnom konaní o rozsahu zranení žalobcu spôsobeným mu uvedeným incidentom je rovnako zahrnutý v skutkovej vete oboznámeného trestného rozsudku, tento rozsah poškodenia zdravia žalobcu bol znalcami v konaní (D. H., D. B. a D. D.) posúdený a obodovaný v zmysle ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z., pričom žalovaný 2/ posúdenie a obodovanie (bez zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia) nenamietal, preto ani táto námietka žalovaného 2/ nezaložila dôvodnosť podaného odvolania.

22. V bode 65 odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol výpoveď žalobcu z pojednávania zo dňa 26.11.2020 týkajúcu sa prejavov následkov zranení po incidente (spomalené rozmýšľanie, zhoršená pamäť, koordinácia tela, neschopnosť písať a podpísať sa pravou rukou, ťažkosti psychického charakteru, užívanie liekov, ťažkosti zamestnať sa, rozchod s priateľkou pre jeho výbušnosť a impulzivnosť, vnútorné chvenie v prítomnosti žalovaných). Na tomto pojednávaní žalobca následne odpovedal na otázky sudcu, svojho zástupcu a zástupcu žalovaného 2/, k jeho výpovedi ohľadom uvedených prejavov následkov zranení sa žalovaný 2/ nevyjadril a nerozporoval ich, jedná sa o subjektívne opísanie následkov zranení z pohľadu, ako ho ich vníma žalobca, preto uvedený odvolací argument žalovaného 2/, že tieto tvrdenia žalobcu nenamietali, nebol dôvodný.

23. V časti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa súd prvej inštancie pri rozhodnutí stotožnil so záverom znalca D. D., ním navrhované zvýšenie považoval za dôvodné a primerané, a to s poukazom na obmedzenie alebo stratu žalobcu uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktoré mal vo veku 26 rokov, v ktorom utrpel poškodenie zdravia a následky úrazu viedli až k jeho invalidizácii. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. priznanie invalidného dôchodku žalobcovi je prípadom hodným osobitného zreteľa, ktorý zakladá súdu dôvod pre možné zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktorý má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je jednorazovým odškodnením nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zhoršení kvality života a nemožno ju rozpočítať na jednotlivé dni hypotetickej doby života poškodeného. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote a spoločnosti. V rámci náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje obmedzenie možností sebarealizácie spoločenského uplatnenia v nadväznosti na výkon povolania bez priamej súvislosti s výškou zárobku. Nepriaznivé následky musia trvalo a výrazne sťažovať možnosť spoločenského uplatnenia poškodeného. Podľa súdnej praxe táto ujma môže byť aj skrytá, voľným okom neviditeľná okrem toho, že môže byť aj viditeľná, čo má nepochybne za následok obmedzenie možnosti poškodeného nájsť svoje osobné uplatnenie napríklad pri voľbe zamestnania, životného partnera, pri účasti na kultúrnej alebo športovej činnosti alebo iného spoločenského uplatnenia. Pri posúdení predpokladov nároku na náhradu škody na zdraví z hľadiska toho, čo prekáža životnému uplatneniu poškodeného je treba mať objasnený stav, aký bol u poškodeného pred úrazom a mať všestranne zistený spôsob života poškodeného, aby bolo možné dospieť k záveru o tom, o čo všetko je a bude po úraze život poškodeného ochudobnený v porovnaní s tým, ako sa predtým uplatňoval aj s uvážením toho, v čom sa preukázateľne zamýšľal a mohol uplatniť. Životné uplatnenie nemožno vidieť len v možnosti pracovať a dosahovať

odmenu za túto prácu. Pri určení výšky náhrady treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré mal poškodený pre životné a spoločenské uplatnenie pred vznikom ujmy, treba zohľadňovať aj to, že horšie postavenie má spravidla vekom starší poškodený ako mladší, osoba s telesnou vadou v porovnaní so zdravou osobou, aktívny profesionálny športovec v porovnaní s nešportovcom. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je založená na porovnaní spôsobu života poškodeného a jeho aktivít v čase pred poškodením a po tom, pričom medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou ujmom musí existovať vzťah primeranosti. Náhrada týchto ujmy nesmie viesť k bezdôvodnému obohateniu na strane poškodeného. Rozsah straty životných príležitostí po celý zvyšok života je závažným následkom, s ktorým je potrebné spájať výraznejšie zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pri zistenom výraznom a mnohostrannom obmedzení poškodeného vo všetkých oblastiach spoločenského života nie je prekážkou výraznejšieho mimoriadneho zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia ani okolnosť, že poškodený žil pred úrazom bežným životom mladého človeka a nevenoval sa žiadnym mimoriadnym aktivitám, pretože ide iba o jedno, nie výlučné hľadisko zakladajúce dôvody pre zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorého význam klesá s vekom poškodeného. Odškodnenie možno primerane zvýšiť, ale len v úplne výnimočných prípadoch. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia totiž samo už v základnej výmere predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a na plnenie jeho spoločenských úloh.

24. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia najviac o 50 %. Zákon takéto zvýšenie podmieňuje tým, že poškodený sa stal v dôsledku úrazu uznaný za invalidného (§ 70 až 73 zákona o sociálnom poistení). Uvedené ustanovenie vykladá Slovenská judikatúra extenzívne, a zastáva názor, že uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. (R 35/2013; Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2011 sp. zn. 5 Cdo 212/2010). Vzhľadom na uvedené sa preto súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí správne a dostatočne vysporiadal s odôvodnením priznania zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcovi o 25 %, keď prihliadol nielen na skutočnosť, že žalobcovi bol v dôsledku ujmy na zdraví spôsobenej žalovanými priznaný invalidný dôchodok (zistený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou), hoci táto skutočnosť nevyjadruje stupeň angažovania sa žalobcu v spoločnosti pred poškodením zdravia, ale prihliadol aj na obmedzenie a stratu jeho možností uplatniť sa v živote a spoločnosti. Súd prvej inštancie zohľadnil aj spôsob života, ktorý viedol žalobca pred škodovou udalosťou. V tomto smere je potrebné dodať, že hoci sa u žalobcu nejedná o osobu, ktorá by dosahovala mimoriadne pozitívne výsledky v rôznych oblastiach života, v dôsledku poškodenia jeho zdravia v mladom veku (26 rokov) je žalobca po zvyšok života ochudobnený o určité životné príležitosti a vyradený z určitých činností. Žalobca trpí vážnymi duševnými poruchami po ťažkom poranení hlavy a pôsobením otrasných zážitkov, tieto poruchy majú vplyv na jeho osobnosť a na vzťahy s jeho blízkymi, majú naňho vplyv v jeho bežnom spoločenskom živote, hoci tieto poruchy nemusia byť na prvý pohľad viditeľné. Rovnako obrna dolnej končatiny laktového nervu spôsobuje žalobcovi sťaženie uplatniť sa v bežnom živote, nakoľko v dôsledku tohto postihnutia nedokáže pravou rukou písať a ani sa podpísať. So záverom súdu prvej inštancie o potrebe zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu o 25 % sa odvolací súd stotožnil a dodal, že toto zvýšenie je primerané aj s ohľadom na to, že zostalo zachované rozpätie možného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia pre prípad ešte závažnejších okolností prípadov hodných osobitného zreteľa, na ktoré odkazuje § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z..

25. Žalovaný 2/ v podanom odvolaní tiež namietal, že súd prvej inštancie riadne neodôvodnil, od akého dňa priznáva žalobcovi úrok z omeškania z priznanej sumy. Tvrdil, že žalovaní nemohli vopred vedieť, v akom rozsahu majú žalobcovi dôvodne plniť. Uvedená odvolacia námietka je podľa názoru odvolacieho súdu čiastočná dôvodná a viedla k zmene výroku I. rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti úrokov z omeškania za priznané zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia tak, že žalobu v tejto časti odvolací súd zamietol. Odvolací súd poukazuje na záver rozsudku Nejvyšší soud České republiky zo dňa 14.12.2005 sp. zn. 25Cdo/423/2005, podľa ktorého vzhľadom k tomu, že povinnosť na plnenie zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia môže byť uložená len súdnym rozhodnutím, právo a tomu zodpovedajúca povinnosť na plnenie v tomto rozsahu bez súdneho rozhodnutia nevzniká. Nejde tu o prisúdenie existujúceho nároku, ale o jeho konštituovanie. Do doby, než sa o tomto nároku rozhodne, tento nevznikol, a preto nemôže nastať ani jeho splatnosť.

Povinnosť na toto plnenie vzniká subjektu zodpovednému za škodu až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia, a až uplynutím takto určenej doby by mohlo dôjsť k omeškaniu dlžníka. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie pri zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vzhliadol na strane poškodeného dôvody hodné osobitného zreteľa (vek 26 rokov v čase incidentu a následky vedúce k invalidizácii žalobcu s prihliadnutím na spôsob života žalobcu pred incidentom) a pri stanovení zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa stotožnil so záverom znalca D. D. ustanoveného v súdnom konaní, došlo k stanoveniu povinnosti žalovaných nahradiť žalobcovi zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia až súdnym rozhodnutím, preto odvolací súd žalobcovi voči odvolateľovi nepriznal úhradu úrokov z omeškania za predmetné zvýšenie, nakoľko jeho splatnosť nastane až uplynutím doby určenej na plnenie súdnym rozhodnutím.

26. Ohľadom úrokov z omeškania z priznanej náhrady škody za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia (zo sumy 32.340,60 eur) od 01.12.2020 do zaplatenia bola odvolacia námietka žalovaného 2/ podľa odvolacieho súdu nedôvodná. Súd prvej inštancie síce v bode 83 odôvodnenia rozhodnutia stručne konštatoval, že úroky z omeškania priznáva v zákonnej výške 5 % ročne od 01.12.2020 (po podaní žaloby) v súlade s § 215 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a poukázal na to, že k mimosúdnej dohode na náhradu škody medzi stranami sporu nedošlo, no napriek stručnosti bolo v tomto smere rozhodnutie súdu prvej inštancie správne. Ak sa omeškanie týka peňažného dlhu vo forme náhrady škody (škody na zdraví), pre určenie, kedy dochádza k omeškaniu dlžníka (škodcu), je rozhodujúca povaha požadovaného (súdom priznaného) odškodnenia. Len v prípade, ak bolo súdom rozhodnuté o primeranom zvýšení odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., čas splnenia nastáva rozhodnutím súdu (§ 160 O.s.p.), a teda k omeškaniu dlžníka dochádza až uplynutím lehoty na splnenie povinnosti. V ostatných prípadoch je potrebné, z hľadiska určenia času splnenia, vychádzať z ustanovenia § 563 OZ (t. j. dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala). (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. mája 2011, sp. zn. 6 Cdo 16/2010). Zo súdneho spisu vyplýva, že zástupca žalobcu komunikoval so zástupcom žalovaného 2/ o mimosúdnom vyrovnaní, avšak nie je zo žalobcom predloženej komunikácie zrejmé, v ktorý deň žalobca žalovaného 2/ požiadal o plnenie. Žalovanému 2/ bola v konaní doručená žaloba dňa 19.08.2020, t. j. nasledujúcim dňom bol žalovaný 2/ podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný žalobcovi plniť. V súlade so žalobným petitom zmeneným dňa 26.11.2020 súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi správne úrok z omeškania odo dňa 01.12.2020, ktorý je dňom neskorším ako nastala splatnosť dlhu 20.08.2020, a ktorý je zároveň dňom po podaní žaloby.

27. Námietku žalovaného 2/ smerujúcu voči výroku o trovách konania a trovách štátu odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Odvolací súd k tejto námietke dodáva, že právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa podľa úpravy v Občianskom súdom poriadku ako aj v CSP spravuje zásadou úspechu v konaní/spore. Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že CSP už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného vyplýva, že nepatrný úspech už civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (I. ÚS 56/2017; III. ÚS 475/2018). Zásadu úspechu vo veci podľa § 255 CSP, preto treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. Ak bola žalobcovi v takom prípade priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, jedná sa o procesne úspešnú stranu konania, nakoľko nemožno žalobcu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Nebolo by celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hrať trovy konania. Tak ako správne uviedol súd prvej inštancie, pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade bolo treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce, pričom za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Odborná otázka posudzovaná znalcom (prípadne aj viacerými znalcami) môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje, preto primárnym faktom je, že škoda bola spôsobená a jej výška nasleduje. Napriek tomu, že súd prvej inštancie na návrh žalobcu dňa 26.11.2020 pripustil zmenu žaloby, ktorou žalobca žiadal o priznanie náhrady škody vo výške 74.507,74 eur s príslušenstvom, nejednalo sa zo strany žalobcu o zámerné nadhodnotenie výšky sporu, nakoľko vychádzalo zo znaleckého

posudku D. H., ktorý bol v konaní predložený. Súd prvej inštancie tiež správne pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a trov štátu nezohľadňoval podiel viny žalobcu na vzniknutej škode, keď žiaden podiel viny žalobcu na škode nezistil (bod 75. odôvodnenia), s ktorým záverom sa odvolací súd stotožnil, preto z uvedeného dôvodu neprichádzala do úvahy aplikácia § 257 CSP.

28. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Napriek tomu, že odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalovaného 2/ v časti uplatňovaných 5 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.868,80 eur od 01.12.2020 do zaplatenia za dôvodné a v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 2/ zmenil tak, že žalobu zamietol, žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, nakoľko posúdenie žalobou uplatňovaného nároku záviselo od znaleckého posudku ako aj od úvahy súdu a v základe uplatňovaného nároku bol žalobca úspešný. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Napriek tomu, že žalobca podanou žalobou uplatňoval bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 74.507,74 eur a súd prvej inštancie mu priznal tento nárok v sume 39.209,40 eur, v tomto prípade sa nejednalo o procesne neúspešného žalobcu, nakoľko mu bola priznaná časť žalobou uplatneného nároku na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Výška plnenia bola v tomto prípade závislá od znaleckého posudku a úvahy súdu, a teda prípadom odôvodňujúcim posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania. Nakoľko žalobcovi bol súdom priznaný nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 39.209,40 eur s príslušenstvom, odvolací súd žalobcu podľa § 255 ods. 1 CSP vyhodnotil ako stranu v konaní v plnom úspechu, a preto mu proti žalovanému 2/ priznal nárok náhradu trov konania v celom rozsahu, avšak jej výpočtovým základom bude výlučne iba prisúdená suma. O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa rozhodnutie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). K námietke žalovaného 2/ týkajúcej sa obsahu procesných úkonov žalobcu v odvolacom konaní odvolací súd uvádza, že povinnosť nahradiť trovy konania nezahŕňa všetky trovy, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Znamená to, že súd nemôže zaviazať stranu na náhradu tých trov, ktoré druhá strana počas konania vynaložila neúčelne, zbytočne, bez priamej súvislosti so súdnym sporom. O účelnosti jednotlivých úkonov žalobcu, ktoré vykonal v zastúpení zvoleným advokátom a z ktorých mu vznikli trovy, rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí o výške trov konania.

29. Žalovaní 1/ a 3/ voči rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 03.11.2022 nepodali odvolanie a je preto voči nim rozhodnutie súdu prvej inštancie vo všetkých výrokoch (vrátane výrokov o trovách prvoinštančného konania) právoplatné.

30. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potrebné vo výroku I. v časti o uloženie povinnosti žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne so žalovanými 1/ a 3/, ktorí boli na plnenie zviazaní rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 12C/20/2020-270 zo dňa 3. novembra 2022, sumu 39.209,40 eur a 5 % úroky z omeškania ročne zo sumy 32.340,60 eur od 01.12.2020 do zaplatenie, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku IV. vo vzťahu k žalovanému 2/ potvrdiť ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a vo zvyšnej časti výroku I. o zaplatenie 5 % úrokov z omeškania ročne zo sumy 6.868,80 eur od 01.12.2020 do zaplatenia vo vzťahu k žalovanému 2/ zmeniť podľa § 388 CSP tak, že žalobu zamietol s tým, že žalobca má proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

31. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).